

derne. Der er tillige aabnet en Mulighed, som vi mene, der bør være i en saadan Lov, for at kjøbenhavnste Arbejdere kunne komme til at deltage i dette Arbejde. Det vil efter min Formening være urigtigt at basere Lønningerne paa, hvad der betales ude paa Landet, idet disse Arbejdere, som blive beskæftigede ved Særbanearbejde, ikke komme til at arbejde under de Forhold, som Landarbejderne i Almindelighed arbejde under. Dernæst er Landarbejdernes Lønningsforhold jo saa overordentlig daarlige, at man ikke godt kan slaa dem fast som nogle, man kan bruge til Sammenligning med andre Lønningsforhold. Ved Indkøb af Produkter, som disse Arbejdere købe til deres Ernæring, gør der sig en Forstel gældende mellem dem og Landarbejderne, idet de maa forstaae sig dem paa en anden Maade end Landarbejderne. Disse have jo nogen Vættelse med Hensyn til den Maade, hvorpaa de kunne anskaffe sig deres Livsforbrødenheder, og dette sætter dem i Stand til at leve af den ringe Løn, som de faa. Men disse fremmede Folk maa leve under samme Forhold som Købstadarbejderne eller endnu daarligere, fordi de ude paa Landet, hvor der kommer flere Arbejdere sammen, mange Gange maa betale mere for de forskjellige Varer end Detailpriserne i Købstæderne, hvor Om sætningen er større. Vi mene altsaa, at saadanne Overenskomster mellem Arbejdsgivere og Arbejdere bør lægges til Grund for, hvad Statens Entreprenører skulle betale deres Arbejdere, saa at ikke Staten gaar lavere ned end de private Arbejdsgivere. Kun i de Tilfælde, hvor man ikke kan paavise, at der findes saadanne Priskuranter, er det bestemt i Forslaget, at Arbejdslønnen ikke maa gaa ned under 40 Ore pr. Arbejdstime. Jeg skal her bemærke, at Priskuranterne ere temmelig eller meget let tilgængelige; det er offentlige Alttykker, som Sagfolk med stor Væthed kunne komme i Besiddelse af, og det er derfor meget let at paavise, hvilke Arbejdsprijer der er Tale om. Allerede nu maa Entreprenøren, naar han vil have et Stykke Arbejde udført og gøre Overslag derover, regne med en saa og saa stor Betaling for Arbejdet, og jeg tror, at det vilde være heldigt ogsaa for Entreprenøren, naar han kunde saa at vide, at Arbejdsprijen skal begrænses paa den og den Maade. Naar man altsaa ikke har saadanne Priskuranter at henholde sig til, er det bestemt i Forslaget, at Arbejdslønnen ikke maa gaa ned under 40 Ore pr. Arbejdstime. Jeg beder Dem se paa denne Lønningsfats, ikke saaledes, at man kan multiplicere den med saa og saa mange Arbejdstimer pr.

Dag og derpaa med saa og saa mange Arbejdstime pr. Aar, efter de almindelige Regler for Arbejdet, og saa deraf se, hvad den aarlige Løn vilde blive. Thi Forholdet er for disse Folks Bedkommende det, at der gaar en overordentlig Mængde Tid til Spilbe, idet baade Vejrliget og Aarstiden lægger Hindringer i Vejen for Arbejdet og forlorter Arbejdstiden i en meget høj Grad, hvorefter den aarlige Fortjeneste indskræntes. Endvidere maa man tage Hensyn til, at for saa vidt det er gifte Folk, der er Tale om, skulle de leve paa to Steder; Manden maa nemlig løbe sin Koft paa det Sted, hvor han arbejder, da der ofte er meget langt at gaa. Hvis han vilde gaa hjem, kunde han ikke overkomme at komme frem og tilbage. Han er derfor i mange Tilfælde henvist til at leve paa Stedet, medens han skal sørge for, at Familien kan leve paa det Sted, hvor han egentlig bor. Ved denne Fordeling af Arbejdsfortjenesten formindstes Værdien af Lønnen, saa at den Satz, der her er stillet som Norm, efter min Formening vistnok paa ingen Maade kan siges at være for høj.

Inden jeg slutter, vil jeg gøre et Par ganske kort Bemærkninger endnu. I dette Endringsforslag have vi ikke optaget Spørgsmaalet om Søndagsarbejde. Vi kunde ogsaa ønske, at der med Hensyn til Søndagsarbejde blev gjort Indskrænkning, dersom det kunde forudsættes at være nødvendigt. Jeg har imidlertid forstaaet § 1 i Helligdagsloven af 1876 saaledes, at det Arbejde, der her er Tale om, ikke er undtaget fra, hvad der er forbudt paa Søn- og Helligdage, og naar vi altsaa have en Lovbestemmelse, som sikrer i den Henseende, har jeg anset det for overflødig at føje noget derom ind i Forslaget. Skulde min Opfattelse være urigtig paa dette Punkt, vil jeg henstille til den højtærede Minister, at der ogsaa tages Forholdsregler med Hensyn dertil, naar der oprettes Kontrakter med Entreprenørerne. — Der er endnu et andet Spørgsmaal, som jeg vil omtale, og det er, hvilken Stilling Arbejderne staa i, naar Entreprenøren gaar fallit og ikke kan betale. Dette have vi heller ikke villet indføre i Lovforslaget, men jeg maa rette den Henstilling til den højtærede Minister, at han sørger for saa vidt mulig at sikre Arbejderne, at de ikke skulle miste deres Fortjeneste. Vi have et Eksempel fra den allernyeste Tid, fra Banearbejdet ved Ringsted Station, hvor Entreprenøren, saa vidt mig bekendt, helt er forsvunden efter at være gaaet fallit. Han skylder sine Arbejdere en hel Del Penge, som disse slet ikke kunne taale at miste, saavidt jeg